

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบจากการดำเนินยุทธศาสตร์การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ
จากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดปัตตานี ระหว่าง พ.ศ. 2547 - 2553
ชื่อและนามสกุล นายบงการ บุญสนธิ์
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ศาสตราจารย์ ดร. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์
2. รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรชัย

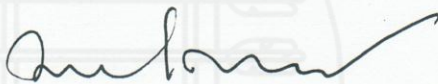
วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

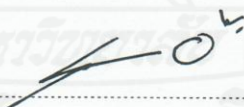
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

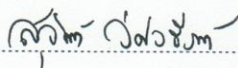
กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรชัย)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ข้อวิพากษ์ ผลกระทบจากการดำเนินยุทธศาสตร์การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์
ความไม่สงบในจังหวัดปัตตานี ระหว่าง พ.ศ. 2547 - 2553

ผู้วิจัย นายบงการ บุญสนธิ รหัสนักศึกษา 2518000191 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) ศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์
(2) รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิสระชัย **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ผลกระทบจากการดำเนินยุทธศาสตร์การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดปัตตานี ระหว่าง พ.ศ. 2547-2553 (2) ปัจจัยเกื้อหนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินนโยบายการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดปัตตานี ระหว่าง พ.ศ. 2547-2553 และ (3) เสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขนโยบายการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดปัตตานี

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการที่รับผิดชอบงานศูนย์เยียวยาในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ผู้นำศาสนาและผู้ได้รับผลกระทบในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จำนวน 27 คน เครื่องมือใช้แบบสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลกระทบจากการดำเนินยุทธศาสตร์การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดปัตตานี ระหว่าง พ.ศ. 2547-2553 ส่งผลให้ผู้ได้รับผลกระทบมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ลดปัญหาสังคม ตลอดจนไม่เป็นการต่อต้านสังคมโดยรวม ส่งผลทางการเมืองโดยรัฐได้ช่วงชิงจิตวิทยามวลชน ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีและมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อรัฐมากขึ้น และประชาชนให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาภัยกับภาครัฐมากขึ้นเป็นลำดับ เพื่อผลในระยะยาวที่จะลดความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (2) ปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ วิถีปฏิบัติและหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือมีความเหมาะสม ชุมชนมีความสามัคคี มีเอกภาพในชุมชน มีผู้นำทางความคิด กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบมีการรวมกลุ่มในรูปแบบเครือข่ายที่เข้มแข็ง ให้ความร่วมมือกับภาครัฐอย่างดียิ่ง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ การมอบนโยบายหน่วยงานจากส่วนกลางภาครัฐยังขาดข้อมูลเชิงลึกในพื้นที่ ความเห็นของแพทย์เพื่อแบ่งระดับการบาดเจ็บมีความคลุมเครือ หลักเกณฑ์เงินช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะได้รับช่วยเหลือเยียวยาที่ดีกว่าประชาชนทั่วไป สภาพสังคมวัฒนธรรมมีวิถีชีวิตแบบพอเพียงขาดความกระตือรือร้นในการช่วยตนเอง ความหวาดระแวงและความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันของทุกภาคส่วนของสังคม (3) แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขนโยบายการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ ได้แก่ สำนักนายกรัฐมนตรีควรถ่ายโอนภารกิจให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นองค์กรหลักในการช่วยเหลือ ทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย มีความเป็นธรรม เสมอภาค และไม่เลือกปฏิบัติ การพัฒนาระบบให้ทันสมัย ดำเนินการเชิงรุกต่อเนื่อง ทัวถึง และมีการติดตามและประเมินผลการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบในระดับพื้นที่อย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ ยุทธศาสตร์ การช่วยเหลือเยียวยา สถานการณ์ความไม่สงบ จังหวัดปัตตานี

Thesis title: The Impact of the Alleviation Strategies Implementation on the People Affected in the Unrest in Pattani Province B.E. 2547-2553

Researcher: Mr. Bonggarn Boonsonth; **ID:** 2518000191; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Thesis advisors:** (1) Dr. Thirapat Serirangsan, Professor; (2) Yuthaporn Isarachai, Associate Professor;

Academic year: 2011

Abstract

This research aimed to (1) study The impact of the alleviation strategies implementation on the people affected in the Unrest in Pattani Province B.E.2547-2553 (2) study contributive and obstructive factors on the alleviation strategies implementation on the people affected in the Unrest in Pattani Province B.E.2547-2553 and (3) propose some guidelines to improve and modify alleviative policy for people affected in the Unrest in Pattani Province.

This study was a qualitative research having population and sample groups as officers who had responsibility at provincial and district alleviation center, local leaders, areal leaders, religion leaders in Pattani Province, totally 27 persons. Research tools are interview and then the data were descriptively analyzed.

Results are found that (1) the impact of the alleviation strategies implementation on the people affected in the Unrest in Pattani Province B.E.2547-2553 they have better living, social problems are less through no social burden and in overview social psychological politic are highly effected. The government seizes mass psychology, people feel good to the government having the best positive relationship. They gradually give more participation to solve people-state problems and make the mass to contribute on state as a long-term result to reduce problem's violence happening in the southern border provinces. (2) The study of contributive factors on the implementation of alleviation strategies to people affected in the Unrest in three southern border provinces is shown that procedure and criteria for the alleviation are suitable, the communities have harmony, unity and leaders. The affected people establish their groups to be strong networks. They exchange their knowledge, help together, encourage themselves and provide the best cooperation with the government. The study of obstructive factors is revealed that , taking the policy from central government still lack the in depth study in southern area , doctor's opinions on classification of injury level are ambiguous and the subsidized criterion for the officers is better than of general persons. The other obstructive factors are lack of sufficient life style, no ambitious to better living, lack of enthusiasm to helping themselves, suspicion and distrust among all social sectors. (3) The guidelines to improve alleviative policy for people affected in the Unrest are the Office of the Prime Minister should transfer the mission to the Southern Border Provinces Administration Center as a main organization for alleviation because it was a local set up closing to the affected people more than Office of the Prime Minister. All sectors should participate in policy establishment. The system should be modernized. Proactive working should be thoroughly and fairly performed. The alleviation should be systematically and efficiently followed and assessed that can lead to actual practice.

Keywords: Strategies, Alleviation, Unrest, Pattani Province

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ติดตาม แนะนำ และตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้แล้วเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณว่าที่ร้อยตรีเลิศเกียรติ วงศ์โพธิพันธ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปัตตานี นายเอก ญัฐทิพชาติ ปลัดอำเภอ หัวหน้าศูนย์เชี่ยวชาญผู้ได้รับผลกระทบฯ จังหวัดปัตตานี ปลัดอำเภอ ผู้รับผิดชอบศูนย์เชี่ยวชาญอำเภอ จังหวัดปัตตานี ตลอดจนผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ และผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดปัตตานี ทุกท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่า ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณและคุณประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ แต่คุณพ่อคุณแม่ ตลอดจนครูบาอาจารย์ทุกท่านที่เคยอบรมสั่งสอนศิษย์ ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณอันยิ่งใหญ่ ผู้เป็นแรงผลักดันให้การวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

บงการ บุญสนธิ

มกราคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการดำเนินยุทธศาสตร์	9
ทฤษฎีระบบ (System Theory)	9
แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ	18
แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์	24
แนวคิดเกี่ยวกับประเมินผลกระทบ	35
สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดปัตตานี	41
ประวัติและความเป็นมาของจังหวัดปัตตานี	41
สาเหตุของปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	46
แนวทางการแก้ปัญหา	57
ยุทธศาสตร์การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ	59
นโยบายการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจาก	
สถานการณ์ความไม่สงบฯ	59
ความเป็นมาในการเกิดศูนย์ช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจังหวัดปัตตานี	68

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้	71
การให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนเป็นกรณีพิเศษในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	77
มาตรการจูงใจ และช่วยเหลือทายาทเจ้าหน้าที่ของรัฐ	78
ดัชนีตัวชี้วัดการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้	80
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	82
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	87
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	87
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	89
การเก็บรวบรวมข้อมูล	91
การวิเคราะห์ข้อมูล	92
บทที่ 4 ผลการวิจัย	93
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	94
ผลการวิจัย	94
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	118
สรุปการวิจัย	118
อภิปรายผล	123
ข้อเสนอแนะ	131
บรรณานุกรม	134
ภาคผนวก	140
ก รายนามผู้ให้สัมภาษณ์	141
ข แบบสัมภาษณ์	144
ค บทสัมภาษณ์ของข้าราชการ ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนา และผู้ได้รับผลกระทบ	148
ง สถิติผู้ได้รับผลกระทบฯ จังหวัดปัตตานี	182
ประวัติผู้วิจัย	186

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1	เปรียบเทียบเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามระเบียบ กฎหมาย และเงินช่วยเหลือ ตามมติ ครม.ที่เกี่ยวข้อง	71
ตารางที่ 3.1	รายนามผู้ให้สัมภาษณ์	88

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ภาพที่ 2.1 แสดงภาพจำลองระบบการเมือง	12
ภาพที่ 2.2 ตัวแบบระบบของ Ira Sharkansky (เป็นตัวแทนทางการบริหาร)	16
ภาพที่ 2.3 แสดงประเภทของยุทธศาสตร์ภาครัฐและองค์การไม่แสวงหากำไร	32

